
Wstęp

Komentarz do zmian omawia wszystkie przepisy zmienione przez ustawę z 4.7.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz innych ustaw (druk sejmowy Nr 3137). Ustawa usprawnia postępowanie w sprawach cywilnych i skraca czas rozpoznania spraw przez sądy cywilne – stąd wiele zmian dotyczy nowej organizacji pracy sądu oraz nałożenia na strony – w tym pełnomocników procesowych – nowych obowiązków.

Najistotniejsze zmiany dotyczą: organizacji postępowania w sprawach cywilnych, zgłaszania twierdzeń i wniosków dowodowych, precyzyjnego formułowania przez stronę i pełnomocników wniosków dowodowych, zwiększenia aktywności stron i ich pełnomocników procesowych przy przeprowadzaniu dowodów, odformalizowania zasad postępowania dowodowego dotyczących: dowodu z dokumentu, z zeznań świadka, z opinii biegłego; wykorzystania opinii pozasądowych; uzasadniania wyroków z urzędu; możliwości wydania wyroku zaocznego; przeciwdziałania nadużyciu prawa procesowego poprzez stronę lub jej pełnomocnika procesowego w sytuacjach wnoszenia: pozwów oczywiście bezzasadnych oraz pism procesowych z nieskonkretyzowanym żądaniem, nieuzasadnionych: wniosków o wyłączenie sędziego, zażaleń lub wniosków o sprostowanie lub uzupełnienie wyroku poprzez wymierzenie grzywny, nałożenie dodatkowych kosztów procesu lub podwyższenie stopy należnych stronie przeciwnej odsetek od świadczenia; wprowadzenia szczególnego, szybkiego trybu postępowania w odniesieniu do pozwów oczywiście bezzasadnych; postępowania apelacyjnego; komunikacji sądu ze stronami i ich pełnomocnikami procesowymi; wprowadzenia odrębnego postępowania w sprawach gospodarczych; możliwości korzystania przez stronę i ich pełnomocników procesowych z zarzutu potrącenia w sprawach cywilnych; wprowadzenia systemu „zażaleń poziomych”; zasad dochodzenia roszczeń z umów ustalonych w KC; dochodzenia przez konsumentów swych praw przed sądem; poszerzenia kompetencji referendarzy sądowych.

W publikacji omówiono także zmiany wynikające z projektów ustaw, a dotyczą one m.in.: wprowadzenia nowego rodzaju spółki (tzw. prostej spółki

akcyjnej); wprowadzenia tzw. rodzinnego postępowania informacyjnego, tj. etapu postępowania poprzedzającego rozwód lub separację; wprowadzenia centrum usług społecznych; obowiązku merytorycznego rozpoznania skargi kasacyjnej, bez wstępnej kontroli skargi czyli tzw. przedsądu; wprowadzenia odrębnej jednostki organizacyjnej w sądach, która zajmie się sprawami z zakresu prawa własności intelektualnej.

Komentarz zawiera zmiany do poniżej wskazanych artykułów, które zostały zmienione wymienionymi ustawami:

- 1) ustawa z 4.7.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy Nr 3137; przekazano do podpisu Prezydenta RP); zmiana art. 4¹, 5, 6, 9¹, 17, 18, 25, 31, 34, 35¹, 37², 38, 44, 44¹, 44², 45, 47, 47¹, 48¹, 49, 52, 53¹, 54, 63³, 69, 77, 78, 98, 98¹, 103, 108¹, 110, 117, 117², 123, 125, 126, 127, 130, 130^{1a}, 130³, 130⁴, 131, 132, 133, 139, 139¹, 148, 148¹, 152, 156¹, 156², 162, 162¹, 169, 172, 178¹, 182, 183, 183⁵, 183⁸, 183¹⁴, 185, 186, 186¹, 187, 187¹, 191¹, 199, 200, 202, 203¹, 204, Rozdział 2a. Organizacja postępowania – art. 205¹–205¹², 206, 206¹, 207, 208, 210, 212, 213, 217, 224, 226¹, 226², 228, 235¹, 235², 236, 240, 242¹, 242², 243², 258, 263, 266, 270, 271¹, 272¹, 275, 278¹, 279, 281, 282, 283, 284, 286, 288, 290, 290¹, 322, 326, 327, 327¹, 328, 329, 330, 331, 331¹, 332, 339, 340, 342, 343, 344, 345, 346, 350, 350¹, 351, 352, 355, 357, 364, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 373¹, 374, 375, 386, 387, 388, 391¹, 394, 394¹, 394^{1a}, 394^{1b}, 394², 394³, 395, 396, 397, 398², 398⁶, 398²², 398²³, 398²⁴, 403, 410, 414, 424⁶, 424⁸, 450, Dział IIa. Postępowanie w sprawach gospodarczych – art. 458¹–458¹³, 461, 464, 467, 468, 470, 471, 475¹, 476, 477², 477⁶, 477⁷, 477⁹, 477¹¹, 477¹³, 467¹⁴, 479³⁰, 479⁵², 479⁶³, 479⁷⁴, 480¹⁻⁴, 484¹, 485, 486, 491, 492, 492¹, 493, 494–496, 497, 497¹, 498, 499, 502–504, 505, 505¹, 505², 505³, 505⁶, 505⁷, 505⁸, 505¹⁰, 505¹¹, 505¹², 505¹⁴, 505²⁵, 505²⁸, 505²⁹, 505³², 505³³, 505³⁴, 505³⁶⁻³⁸, 508, 509¹, 511², 517, 518¹, 519, 544, 567¹, 735, 740, 741, 742, 748, 759², 763¹, 763², 766¹, 767^{3a}, 767⁴, 770, 782¹, 788, 794², 797, 804, 804², 805, 820³, 825, 840, 1064³, 1214;
- 2) ustawa z 16.5.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2019 r. poz. 1146); zmiana art. 454, 456;
- 3) ustawa z 4.7.2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych (druk sejmowy Nr 3475; po III czytaniu na posiedzeniu Sejmu); zmiana art. 485, 486, 730¹, 735¹;

- 4) ustawa z 13.6.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy Nr 3236; po III czytaniu na posiedzeniu Sejmu); zmiana art. 911³;
- 5) ustawa z 16.5.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r. poz. 1043); zmiana art. 477^{1a}, 477^{1b}, Dział IVb. Sprawy z zakresu prawa pracy – art. 691¹⁰–691¹¹, 1050.

Ponadto, w publikacji zostały omówione zmiany wynikające z następujących projektów:

- 1) projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy Nr 3541; po I czytaniu na posiedzeniu Sejmu); zmiana art. 911³;
- 2) projekt ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Ordynacja podatkowa i ustawę o Rzeczniku Praw Podatnika (druk sejmowy Nr 3518; po I czytaniu na posiedzeniu Sejmu); zmiana art. 890², 902², 1025;
- 3) projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy Nr 3480; po I czytaniu na posiedzeniu Sejmu); zmiana art. 47²;
- 4) projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy Nr 3254; po I czytaniu na posiedzeniu Sejmu); zmiana art. 59, 98¹, 183⁵, 216¹, 436¹–436⁴, 440, 441, 445¹, 445^{1a}, Dział IX. Postępowanie nakazowe alimentacyjne – art. 505⁴⁰–505⁵⁰, 576, 732, 742;
- 5) projekt ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (druk sejmowy Nr 3040; po I czytaniu na posiedzeniu Sejmu); zmiana art. 579²;
- 6) projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy Nr 3023; po I czytaniu na posiedzeniu Sejmu); zmiana art. 579², 579^{2a}, 585³, 586, 588;
- 7) projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (druk sejmowy Nr 2697; po I czytaniu na posiedzeniu Sejmu); zmiana art. 394¹, 398⁴, 398⁶, 398⁹, 398¹⁶, 398¹⁹;
- 8) projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy Nr 2299; skierowano do I czytania na posiedzeniu Sejmu); zmiana art. 831;
- 9) projekt ustawy o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy Nr 1374; skierowano do I czytania na posiedzeniu Sejmu); zmiana art. 831;

- 10) projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Nr z wykazu RCL – UD 180; <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12311751>, dostęp: 5.7.2019 r.; opiniowanie projektu); zmiana art. 5, 9, 78¹, 87, 144, 147¹, 153¹, 154, 157, 162¹, 259, 259², 261, 261¹, 394, 530, 531, 609, 638¹, 674, 675, 676, 693³, 693²¹, 867, 955, 956, 1018, 1019, 1064¹⁵, 1064¹⁸, 1064¹⁹;
- 11) projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Nr z wykazu RCL – UD 497; <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12321454>, dostęp: 5.7.2019 r.; projekt weryfikowany przez Komitet do Spraw Europejskich); zmiana art. 17, 87, 87², Dział IVg. Postępowanie w sprawach własności intelektualnej – art. 479⁸⁹–479¹²⁷.

Stefan Jaworski

Warszawa, lipiec 2019 r.